

Uždarytą mokyklą naujai misijai prikelia spektaklis

Giedrius BARANAUSKO nuotr.

Atkelta iš 2 psl.

Improvizuotame bare, skambant ir išdžiūsiu ryškiai, „vieną iš didžiųjų ryškiai“, arbata vaišino spektaklio herojė Mae (aktorė Monika Šaltytė). Koridoriuje ji gestais kvietė atkreipti dėmesį į stende iškabintą informaciją.

Paskutinis sustojimas – aktų salėje, virtusioje teatro scena. Čia, G. Gascevičiui gyvai įgarsinant vyksmą, aktoriai suvaidino ištrauką iš spektaklio.

Spektaklyje vaizduojama slepianti sunkiai dirbančios veikėjos Mae kasdienybė ir ją žlugdanti aplinka. Du jos gyvenime pasirodę vyrai – Loidas ir Henris – siekia skirtingų tikslų, bet abu neleidžia ištrūkti iš kasdienybės rutinos.

Spektaklio režisieriai – Aaronas Kahnas (JAV) ir Goda Palekaitė. Spektaklis yra VSDT ir VŠĮ „Rather than Happiness“ koprodukcija.

Pjesės herojus įkūnija aktoriai Aidas Matutis, M. Šaltytė, Antanas Venckus. Spektaklio garsas – G. Gascevičiaus, šviesa – Juliaus Kuršio.

Pasak VSDT vadovo Aurimo Žvinių, šis spektaklis – iššūkis ir eksperimentas. A. Žvinytis dėkojo Antano Sireikos krepšinio akademijai, kuri teatrą įsileido į uždarytą mokyklą: „Kultūra, menas, kūrėjai padeda atgaivinti objektus, kurie yra praradę savo pirmą funkciją. Kūrybinė bendruomenė naujam gyvenimui, naujai misijai prikelia šią mokyklą. Kultūra, švietimas grįžta į objektą.“

VSDT pirmą kartą pristatys įvieto teatro principu sukurtą spek-

taklį. Spektaklio nuotaiką žiūrovai pajus jau pravėrę pastato duris.

Bendrarežisierė G. Polekaitė sako, kad įvietintame teatre erdvė, vieta ne tik daro įtaką spektakliui, bet ir jį sąlygoja. Dėl vietos atsiranda režisūros, scenografijos, garso sprendimai.

„Laimingo atsitiktinumo dėka atsiradome čia. Iš pradžių ši mokykla mums buvo pasiūlyta repeticijomis. Atėję į mokyklą iš karto pajutome, kad ir pats spektaklis turi būti čia“, – sakė G. Polekaitė. Ji atkreipė dėmesį ir į Šiaulių miesto specifiką:

tikisi, kad spektaklis padės atkreipti dėmesį į apleistas erdves.

VSDT literatūrinės dalies vedėjos Nomedos Šatkauskienės teigimu, spektaklių netradicinėse erdvėse yra sukuriami vis daugiau. Teatrolgei yra tekę matyti spektaklių, rodomų eiliniame bute ar stotyje – vieta yra lygiavertis spektaklio komponentas.

Išgrynintas teatras

Pasak N. Šatkauskienės, spektaklio pjesės autorė Maria Irene Fornes buvo labai įtakinga figūra

Spektaklis „Dumblas“ bus rodomas apleistos, jau kelerius metus neveikiančios Dubijos mokyklos aktų salėje. Spektaklį vienu metu galės žiūrėti 70–80 žmonių.

Spektaklio idėjos autoriai ir režisieriai – Aaronas Kahnas (JAV) ir Goda Palekaitė.

Perkusininkas Gintas Gascevičius grojo uždarytoje Dubijos mokykloje likusiais daiktais.

į tuos, kuriais autorė sukūrė pjesę. Pirmą atrandamas objektas, o tada sukuriamas charakteris.

Spektaklis liečia daug temų, bet pagrindinės yra skurdas ir feminizmas. Svarbus leitmotyvas – neraštingumas.

A. Kahno teigimu, žmonės, pirmą kartą pamatę pjesės veikėjus, savęs su jais netapatina, galvoja, kad yra visai kitokie ir neturi nieko bendra. Bet spektaklį pamatę iki pabaigos supranta alegoriją: esame tie patys žmonės. Pjesė yra išgryninto, tiesmuko, tiesioginio teatro pavyzdys.

A. Kahno manymu, tragiška spektaklio energija nuteka ir į kūrybinę komandą: „Kai spektaklį režisavau prieš 21 metus, tragedija lydėjo kūrybinę komandą, bet pjesė buvo stipri. Dabar mūsų kūrybinėje procese buvo tragedijos, skausmo, kančios, bet spektaklis yra labai stiprus.“

Lygiaverčiai personažai

G. Gascevičiaus indėlių į spektaklį A. Kahnas įvardijo apibūdinimu „sugroti scenografiją“.

„Tai yra sritis, kurią aš tyrinėjau – erdvės skambesys, įvairių daiktų, rakandų panaudojimas garsinėje išraiškoje. Personažų peripetijos įpareigoja dinamiškiau reaguoti į energinius pakitimus“, – sakė G. Gascevičius.

Pagrindinio vaidmens spektaklyje nėra – visi trys personažai yra vienodai svarbūs. Moters personažas yra būtina sąlyga vyrams išgyventi.

„Nauja erdvė atveria kelius naujai kokybei“, – sakė M. Šaltytė, partneriams dėkodama už kartais sudėtingą, kartais linksmą procesą. Aktorė magistro darbą taip pat kūrė netradicinėje erdvėje.

Šlubas, autistas, susikūprinęs, supuęs iš vidaus, bet muzikalus sau. Toks spektaklyje tampa A. Matutis. Aktorius sakė, kad šis vaidmuo yra labai sunkus fiziškai.

A. Venckui netradicinė erdvė – ne nauji, aktorius yra vaidinęs dabartinėje Ignaco Lojolos bažnyčioje. „Mano metuose nėra ko bijoti, man pasiūlė, pabandžiau“, – sakė aktorius. Ir juokaudamas pridūrė, jog teatras sugadino mokyklą: iššlavė, išvalė – prieš kelias dienas viskas atrodė gerokai prasčiau.

Vargiai galą su galu sudurianti Vigilija Jonaitienė už paramą atsilygina savanoryste

64-erių šiaulietė Vigilija Jonaitienė gyvena kukliai – jos pensija šiandien tokia maža, kad siekiant sudurti galą su galu prisireikia paramos maisto produktais. Tokią paramą pensininkė gauna šešis kartus per metus, ir visus kartus labai dėkingai: štai ir košės išsivirti gali, ir į sriubą kruopų įberti. Tiesa, už gaunamą paramą V. Jonaitienė niekam skolinga nelieka – pati jau trejus metus savanoriauja, ir tokią pat paramą kitiems vargingai gyvenantiems neatlygintinai dalina.

Savanoriauti organizacijoje „Maisto bankas“ Šiaulių miesto Rėkyvos seniūnijoje gyvenanti V. Jonaitienė panorė po vyro mirties. Sako, tada paprasčiausiai pristigo veiklos.

„Kai mano vyras dar buvo gyvas, turėjome labai daug reikalų – tai pažvejoti nuvažiuodavome, tai vienu, tai kitu. Tačiau jam mirus veiklos smarkiai sumažėjo. Tiesą sakant, jos ėmė taip trūkti, kad ėmiau domėtis, ką veikia mūsų bendruomenė. O sužinojusi apie galimybę savanoriškai padėti kitiems, netrukau nuspręsti: noriu prisijungti“, – pasakoja V. Jonaitienė.

Šitaip nuspręsti V. Jonaitienė argumentų netrūko: „Suprantate, būdama pensininkė turiu labai daug laiko. Man jo savo porei-

kiam išpildyti pakanka, ir dar laisvo, nepanaudoto lieka. Kadangi jaučiu norą padėti kitiems, tai pasiskirti savo laiką geriems darbams man tikrai negaila. Juk nesinori visą laiką prie televizoriaus sėdėti – aš jau mintinai žinau, ką per kokią programą kada rodo.“

Dalina paramą maisto produktais

Dabar, einant „Maisto banko“ savanorės pareigas, pagrindinė V. Jonaitienės atsakomybė yra paramos maisto produktais dalinimas skurstantiems. Tokia parama priklauso visiems, kurių mėnesinės pajamos nesiekia 153 eurų, dažniausiai maisto paketų parūpina Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas. Parama maisto produktais vargantams dalinama kas du mėnesius.

Be to, V. Jonaitienė smarkiai talkina ir dalyvaudama „Maisto banko“ akcijose – skuba į prekybos centrų ir ragina jų lankytojus ne tik sau maisto įsigyti, bet ir vargantams vieną kitą produktą nupirkti. Tokias akcijas „Maisto bankas“ organizuoja du kartus per metus.

V. Jonaitienės teigimu, daugiausia paramos maisto produktais jos krašte prisireikia senoliams, taip pat daugiavaikėms šeimoms.

Tiesa, ne visi dovanojamą maistą įvertina vienodai. „Būna, ateina ir mandresnių žmonių tos para-

mos pasiimti. Leidžia jie sau pasakyti, kad agurkai, kuriuos gavo, neskanūs, kad konservai surūgę. Tačiau tokių žmonių nedaug pasitaiko – didžioji dalis labai dėkingi jaučiasi, maloniai priima“, – sako V. Jonaitienė.

Pagalbos reikia ir pačiam

Po vyro mirties V. Jonaitienė Šiauliuose liko gyventi viena. Moters vaikai jau suaugę, savo laimę jie rado užsienyje – retai kada grįžta į Lietuvą. Išsiversti savarankiškai V. Jonaitienei, neslepia, nėra lengva – ir pačiam reikia pagalbos.

„Mano pensija labai maža, todėl ir pačiam priklauso ta parama maisto produktais. Visiems maisto paketų išdalinu, ir vieną sau kas kart pasiimu. Būna jame makaronų, kruopų, aliejus... Pasitarnauja man ta parama – į šiukšlių dėžę neišmetu, randu, kaip panaudoti. Kruopas į sriubą suberiu, košės išsiverdu. Labai dėkinguosi, kai aliejus į paketą įdeda – labai prisireikia. Ir konservai geresni labai vertingi. Galų gale, viskas, ką duoda, valgoma“, – sako „Maisto banko“ savanorė.

Moteris neslepia – imti paramą maisto produktais jai nė kiek

nėra nemalonu: juk tai smarkiai palengvina kasdienę naštą, nes ir pavalyti atsiranda ką, ir pinigų kitiems būtinaiems produktams, vaistams, daiktams atlieka. Užtat kiekvieną kartą gavusi maisto paketą pati savanorė jaučiasi smarkiai dėkinga.

Savanoriaus, kol jėgos leis

Paklausta, iš kur semiasi jėgų savanorystei, – juk pati nebe jaunuolė – V. Jonaitienė atsako su nuostaba veide. „Juk ne kasdien mano pagalbos reikia! Padalinu, padalinu, o po to pailsiu, ir vėl galiu dalinti. O kas savanoriaus, jei ne aš? Kas žmonėms tą maistą padalinys?“ – pati paklausia.

Ir savanoriauti, tikina, ketina tol, kol tik jėgos leis: „Vaikai dėkingai, kad turiu veiklos, tik kartais išreiškia rūpestį, kad verčiau jau savo sveikata pasirūpinčiau... Bet aš tikrai pasirūpinu – sunkių maisto pakučių nenešioju, tik lengvesnes, o daugiau... Nėra ko stresuoti. Aš nežadu sustoti.“

Jeigu jums reikia pagalbos, kreipkitės siauliai@maistobankas.lt

Daugiau informacijos www.priimk.lt

Užs. Nr. 367026

EUROPOS PAGALBOS LABIAUSIAI SKURSTANTIEMS ASMENIMS FONDAS

